

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2009 rd

Justitiekanslerns i statsrådet berättelse om justitiekanslerns ämbetsåtgärder och iakttagelser om hur lagstiftningen har följts för år 2007

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 september 2008 justitiekanslerns i statsrådet berättelse om justitiekanslerns ämbetsåtgärder och iakttagelser om hur lagstiftningen har följts för år 2007 (B 16/2008 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- justitiekanslern i statsrådet Jaakko Jonkka, biträdande justitiekansler Mikko Puumalainen och kanslichef Nils Wirtanen, justitiekanslersämbetet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Justitiekanslerns berättelse innehåller en allmän översikt över justitiekanslersämbetets verksamhet samt avsnitt om justitiekanslern i statsrådet, tillsynen över de grundläggande och mänskliga rättigheterna, laglighetskontrollen av statsförvaltningen, laglighetskontrollen av kommunalförvaltningen och andra självstyrelsesamfund och tillsynen över advokatväsendet. Dessutom behandlas vissa avgöranden av justitiekanslern och biträdande justitiekanslern. Avgörandena har allmän och principiell betydelse och ingår inte i något av de andra avsnitten. Berättelsen innehåller också statistik över justitiekanslersämbetets verksamhet.

Berättelse för 2007 är i stort sett upplagd på samma sätt som berättelsen för året innan. Utskottet anser att justitiekanslersämbetet gärna kunde vidareutveckla berättelsen så att den in-

leds med inlägg av justitiekanslern och biträdande justitiekanslern — på samma sätt som berättelsen från riksdagens justitieombudsman inleds med inlägg av justitieombudsmännen och de biträdande justitieombudsmännen — där de kommenterar en fråga som varit särskilt aktuell under året eller som annars är av allmänt intresse. Inläggen kunde t.ex. finnas med redan i berättelsen för 2009.

Klagomål

Allmänt. Det kom in 1 352 klagomål under 2007, alltså närapå hundra fler än året innan. Under året avgjordes 1 275 klagomål, vilket var något färre än 2006. I likhet med året innan gällde de flesta klagomålen polismyndigheterna. Åtgärdsavgörandenas andel av de klagomål som upptogs till prövning (738) var 17 procent mot att ha varit 19 procent året innan.

Behandlingstiden för klagomål. Enligt en undersökning 2007 var medianbehandlingstiden för samtliga klagomål cirka sex månader, alltså lika lång som året förut. Den genomsnittliga behandlingstiden var cirka 27 veckor, vilket är fyra veckor mer än 2006. Behandlingstiderna har med andra ord dessvärre förlängts något. I slutet av 2007 var 844 ärenden fortfarande aktuella, nästan 150 fler än vid utgången av 2006. Å andra sidan bestod merparten av de pågående ärendena av rätt nya ärenden då endast sju av de ärenden som var aktuella vid ingången av 2007 var sådana som hade väckts 2004. Den vanligaste typen av åtgärd för de 1 275 klagomål som avgjordes 2007 var att meddela uppfattningar eller anvisningar (i 78 fall).

Utskottet har på begäran fått en separat rapport om klagomål som pågått länge vid justitiekanslersämbetet. Som främsta orsak till ärendehanteringens uppges de knappa personalresurserna som avdelningen för rättsövervakning förfogar över. Det gör att det slår hårt mot avdelningen varje gång någon av de anställda pensioneras, övergår till andra uppgifter eller t.ex. blir tjänstledig. När det gäller klagomål anges numera i avdelningens resultatplan som allmänt mål

att ärendena, på några enstaka undantag när, ska behandlas inom ett år från att de lämnats. Målet har preciserats ytterligare med att minst 90 procent av klagomålen ska avgöras enligt det allmänna målet inom ett år och att alla klagomål ska vara avgjorda inom ett och ett halvt år. Av föredragandena har från ingången av 2009 krävts att målen ska nås.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att det finns mål för behandlingstiderna och understryker att det gäller att se till att de faktiskt uppnås. Med hänvisning till sitt fjolårsbetänkande (GrUB 1/2008 rd) anser utskottet det fortfarande viktigt att justitiekanslersämbetet funderar på om arbetsrutinerna kunde läggas om. Då vore det också på sin plats att diskutera om en sådan omläggning eventuellt kräver ändringar i lagstiftningen och, om så är fallet, ta initiativ till behövlig lagstiftning.

Förslag till beslut

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande ställningstagande:

Riksdagen har inte något att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors den 27 maj 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Jacob Söderman /sd
medl. Heli Järvinen /gröna
Ulla Karvo /saml
Elsi Katainen /cent
Kimmo Kiljunen /sd (delvis)
Esko Kiviranta /cent

Mikaela Nylander /sv
Veijo Puhjo /vänst
Tapani Tölli /cent
Tuulikki Ukkola /saml
Ilkka Viljanen /saml
Antti Vuolanne /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Risto Eerola.